

Govor ministra Mićunovića na otvaranju izložbe

Dame i gospodo,

Predstavljanje crnogorske umjetnosti u Beču - prestižnom evropskom kulturnom središtu, za mene, kao ministra kulture i kao umjetnika, je posebna čast i zadovoljstvo.

Iako je teško i nezahvalno predstavljati crnogorsku umjetnost kroz samo jedan njen segment – slikarstvo, opredijelili smo se za izložbu *Savremena crnogorska likovna umjetnost - od figuracije do znaka*, iz fonda Narodnog muzeja Crne Gore, zbog univerzalnosti likovnog jezika i posebnosti crnogorske likovne scene. Izložba obuhvata djela 26 crnogorskih slikara i jedan je od mogućih načina koji pokazuju razvojni put crnogorske umjetnosti XX vijeka. Riječ je o stvaraocima različitih generacija i različitih estetskih osobenosti. Svi oni imaju posebno mjesto u crnogorskoj umjetnosti, slobodan, individualan i originalan odnos prema savremenim likovnim zbivanjima. Nacionalni duh i Crna Gora kreativno su transponovani u njihovo djelo. To je, svojevremeno, znameniti crnogorski slikar Petar Lubarda potvrdio, rekavši »Ako me neko pita ko mi je bio učitelj u umjetnosti, morao bih da odgovorim – to je jedino bila Crna Gora«. Zbog njih se Crna Gora danas naziva *Zemljom slikara*.

Austriju i Crnu Goru spajaju vjekovne veze, od zajedničkih istorijskih i političkih puteva koji su prethodili izgradnji naših država, do ovih umjetničkih. Crna Gora kao država kulturnih raznolikosti, koje proističu iz našeg multinacionalnog i multikonfesionalnog bića, u svom kulturnom nasljeđu baštini značajan dio i austrijske tradicije i umjetnosti.

Prije skoro dva vijeka mnogi austrijski slikari, znamenite ličnosti i putopisci boravili su u Crnoj Gori, slikali ili pisali o našim običajima, tradiciji, prirodnim ljepotama. Istovremeno, nekadašnji crnogorski vladari posjećivali su Beč u potrazi za inspirativnim duhovnim nadahnućima, a svoja slikarska iskustva ovdje su sticali i prvi crnogorski slikari.

Podsjetiću vas na plejadu austrijskih slikara čija djela i danas krase dvorove nekadašnjih crnogorskih vladara. Prvi koji je posjetio Crnu Goru, još daleke 1838. godine, bio je August Orou. Njegovo djelo "Njegoš s pratnjom" dio je našeg kulturnog nasljeđa, kao i djela Jozefa Blica, Eugena fon Blaasa, Karla

Majera, Prinza Jozefa Hofera, Franca Moroa. Za nas je posebno značajno djelo Eugena Klibera, portreti cara Franca Jozefa i carice Elizabete, jer je to austrijski car poklonio kralju Nikoli 1863. godine.

I neki od najistaknutijih crnogorskih umjetnika svoj talenat usavršavali su u Beču. Prvi crnogorski grafičar Ilija Šobajić, kao stipendista Knjaževine Crne Gore, od 1896. ovdje uči Državnu akademiju umjetnosti. Tu je imao i svoju prvu izložbu. Studije likovne umjetnosti u Beču završili su i Marko Gregović (1896) i Miloš Vušković (1901).

U Beču je veoma često boravio i naš slavni vladika i pisac, Petar II Petrović Njegoš, a 1847. godine ovdje je štampano njegovo najznačajnije književno djelo "Gorski vijenac".

Ovaj mali omaž umjetničkim vezama dvije zemlje služi samo kao ilustracija istorijske bliskosti, ali u isto vrijeme predstavlja neiscrpan izvor mogućnosti za buduću saradnju.

Danas, je Austrija pouzdan partner Crne Gore na njenom putu pridruživanja zajednici evropskih država. Zato ova izložba nosi i jedno simboličko značenje. Ona je početak jedne dugotrajne, intenzivne i produktivne saradnje, koja će biti izazov i za ostale zemlje regiona i otjelotvoruje nade, stremljenja i entuzijazam, vjerujem, svih umjetnika obje zemlje.